MIATYÁNK / 05

A vér, ami megszentel

Nagytakarítás vérrel

„Szenteltessék meg a te neved.”

1. Mi és te egyensúlya

Elérkeztünk a miatyánk első kéréséhez. A Jézustól tanult imádság szerkezete nagyon egyszerű, és pontosan ebben az egyszerűségében mélyen elgondolkodtató. Kétszer három kérés hangzik el benne. Az első hármat úgy szokták hívni, hogy a „Te kérések”: szenteltessék meg a te neved, jöjjön el a te országod és legyen meg a te akaratod. Ebben a háromban Istenről van szó. A második három kérést pedig úgy hívjuk, hogy a „mi kérések”: a mi mindennapi kenyerünket, a mi bűneinket, és minket ne vígy a kísértésbe.

Mit érthetünk meg ebből az egyszerű szerkezetből? Az imádságnak nem velünk, hanem Istennel kell kezdődnie.

Azt gondolom, hogy amikor ezt szem elől tévesztjük, akkor imádságaink előbb unalmassá válnak, majd később csalódást szülnek, és végül elsatnyulva abbamaradnak. Először meg kell tanulnunk Isten számára kérni dolgokat, mert ebben az Isten számára való kérésben fektetjük le az imádság alapjait. Az imádkozó, aki átugorja, vagy gépiesen, értetlenül ledarálja a „Te kéréseket”, hogy a lényegre, a saját igényeire térjen, olyan, mint az az ember, aki alap nélkül kezd el építkezni. A puszta földre vagy sekély alapra húzza fel kéréseinek palotáját. Az alap nélküli istenkapcsolat pedig veszélyes dolog. A legkisebb megpróbáltatás is megrepeszti és összedönti.

De mindez fordítva is igaz. Az az imádság, amely nem jut el a „mi kérésekig”, olyan, mint az a ház, amelynek alapja van, de falai nincsenek. Egy kiöntött, sík beton alap, amely lehet, hogy erős és stabil, de senkinek sincs kedve beköltözni. Nincsenek falai, amelyekre egy képet fel lehetne tenni. Nincsenek sarkai, ahová a kedvenc fotelt be lehetne állítani. Nincs nappalija, ahol összegyűlhetne a család. Nincsenek konnektorai, ahová a hűtőt bedughatnád. Persze lehet mutogatni a szomszédoknak, hogy milyen szép alapot csináltál, de nem tudod meghívni a barátaidat egy vacsorára. Annak az embernek végső soron örök építési terület marad az imádsága.

Jézus elsősorban a kettő egyensúlyára hívja fel a figyelmet. Ott kell lennie mind a kettőnek. Az imádság kulcsa a kettő egyensúlyának megtalálása.

2. Mit is kérünk az első kérésben?

A bibliamagyarázók azt mondják, hogy számunkra ez a legérthetetlenebb kérés. A XXI. századi ember annyira távol került ettől a kéréstől, hogy nem is nagyon érti, miről van szó benne.

Szenteltessék meg a te neved? Mi a szent? Mit jelent valamit megszentelni? A Bibliában a „szent" szót elsősorban nem a jó emberekre használják, hanem Istenre. A szent az, ami nem világi, ami más, mint a világ, el van választva attól. Ugyanakkor ez a biblia szent nem valami elérhetetlen dolog, amivel nem lehet személyes kapcsolatba kerülni. A szent Isten elérhető, de nem azért, mert mi felkapaszkodhatunk hozzá, hanem azért, mert Ő le akar hajolni értünk.

3. Mi nem szentelhetjük meg!

Talán nyelvtani szőrszálhasogatásnak tűnik, de itt egy különleges igealakkal találkozunk. Ez egy úgynevezett passzív ige. Szenteltessék meg a te neved, tehát a te nevedet szentelje meg valaki. De ki ez a valaki? Talán mi lennénk, emberek? Akiknek meg kellene szentelnünk ezt a nevet, azaz tisztelettel kiejteni, vigyázni arra, hogy méltó maradjon és az is legyen? Persze ez is, de elsősorban nem ez!

Isten tisztasága nem olyan, mint egy szobáé. Bemész oda, szétnézel, és azt mondod: rend van. Helyükön vannak a dolgok. Jó ránézni. Persze ez emberi tisztaság. Ez azonban csak látszólagos tisztaság. A pókháló ott van a sarokban, a por megbújik a képkereteken. Szóval tökéletes tisztaság nincsen.

Nagyon sokszor úgy képzeljük Istent, mint egy bútort az életünk szobájában, esetleg úgy, mint egy szobrot. Ezeket időnként le kell porolni. Sajnos magukról sem a bútorok, sem a szobrok nem tudnak gondoskodni, így szükségük van az emberek segítségére. Vajon így lenne Istennel is? Őt is bemocskolják az emberek tiszteletlen szavai, finoman rátelepszik a hitetlenek cinizmusa, vagy pókhálót sző köré a XXI. század közönye?

Ezért neked vagy sokszor éppen az egyháznak le kellene porolnia Istent? A kegyesség törlőrongyát, porszívóját, felmosóját ragadva el kellene távolítani az emberek által felhordott mocskot? Vagy inkább menjünk elébe a bajnak? Előzzük meg azt! Kínosan felügyeljünk Isten tisztaságára, ahogyan a rendmániások figyelnek a lakásuk rendjére. A vendéget nem kézfogással, hanem szobapapuccsal köszöntik. Amikor pedig leesik egy morzsa a tányérjáról, akkor dohognak magukban, és megvan a véleményük róla. Még ki sem tette a lábát a lakásból, de már elő van szedve a porszívó és a felmosóvödör, hogy helyreálljon a rend az alkalmatlankodás után. Egy ilyen lakás lehet szép, kényelmes, igényes, de meleg, otthonos, hívogató sohasem.

2015-ben muszlim terroristák megtámadták a Charlie Hebdo baloldali szatirikus hetilapot, mert Mohamed-karikatúrákat publikált. A lap 12 munkatársa halt meg, és két rendőr is életét vesztette. Azt talán kevesen tudják, hogy a lap nemcsak Mohamedet

figurázta ki ízléstelen módon, hanem Jézust, Istent, a Szentháromságot, a pápát, és egyáltalán mindent és mindenkit, aki a vallásokhoz kapcsolódott. A keresztyének azonban nem kezdtek vérengzésbe. De érdekes az iszlám villámgyors terjedése is. Tudjuk, hogy az iszlám a kezdetek kezdetétől véres háborúk árán terjedt. Mohamed és követői harcoltak istenükért, és igyekeztek hatalmuk alá kényszeríteni mindenkit, és elérni, hogy mindenki szentelje meg Allah nevét.

A keresztyénséget sokszor vonják felelősségre a vallásháborúkért – ami igaz is –, de a keresztyénség első évszázadaiban, amikor igazi világhódító útjára indult, nem győztes katonák által terjedt, hanem a világ szemében vesztes mártírok útján. Az emberek úgy gondolták, hogy nem háború útján szentelik meg a nevet, hanem a saját önfeláldozásuk és szeretetük által. Úgy gondolták, hogy Isten nem egy szobor, akiről nekik kell gondoskodniuk, hanem Isten élő erő, aki a látszólagos vereség ellenére is gondoskodni fog róluk. Mi ennek a jelentősége számunkra?

Egy gyülekezet nem akkor szenteli meg Isten nevét, amikor Isten nevét nem engedi bemocskolni. Amikor az embereknek előír viselkedési módokat, amikor kizár embereket a közösségből, vagy éppen ferde szemmel néz azokra, akik még nem találják meg a helyüket.

Jézus Krisztus, amikor eljött a földre, paráznákkal és bűnösökkel evett együtt. Olyan emberekkel, akiket saját kortársai mocskosnak és bűnösnek tartottak. Idegenekkel, nőkkel, számkivetettekkel bandázott, az ő társaságukat kereste. Nem azokkal az emberekkel barátkozott, akik meg akarták szentelni Istent, hanem olyan emberekkel, akiknek arra volt szükségük, hogy őket szentelje meg Isten. Az a gyülekezet, amely azt gondolja, hogy majd ő megszenteli Istent, majd ő leporolja a mocskot, végső soron előbb-utóbb elbukik. Azért bukik el, mert farizeusok közösségévé vált. Nekik pedig jaj! A farizeusok kínosan figyeltek a külső tisztaságra – leginkább mások mocskosságára –, de a saját belső mocskukra vakok voltak.

„Jaj nektek, képmutató írástudók és farizeusok, mert megtisztítjátok a pohár és a tál külsejét, belül pedig tele vannak rablásvággyal és féktelenséggel. Vak farizeus, tisztítsd meg először a pohár és a tál belsejét, hogy azután a külseje is tiszta legyen!” Mt 23,25–26

Az a gyülekezet fog élni, amely így szól: Nem vagyunk szentek! Nem tudunk megszentelni téged, ezért szentelj meg bennünket! Ülj le velünk, nyomorult bűnösökkel! Ez a gyülekezet élni fog.

De hogyan lehet Isten nevét akkor megszentelni? Úgy, hogy őt állítom az életem középpontjába. Vele kötöm össze az életemet. Nagyon izgalmas, hogy a héberben a „megszentel” (qádas) és a „megházasodik” (kiddúsin) gyakorlatilag ugyanaz a szó. Amikor valaki megházasodik, akkor örök hűséget fogad a másiknak. Azt mondja: a tied vagyok. Én már csak a számodra létezem. A házasság tisztasága és szentsége pedig abban van, hogy ezt megtartom.

Isten is ezt várja tőlünk. Legyen ő az életünk középpontjában! Ne engedjük bele a kapcsolatunkba sem a pénzt, sem a hatalmat, sem a munkát, sem a sikert, sem a vallásosságot. Benne leljük meg a boldogságot. Vannak olyan házasságok, amelyekbe soha nem lép be senki, amelyekben megvalósul a hűség. De az Istennel kötött kapcsolatunkban ilyen nincsen. Az ember alapvetően megcsalja Istent. Isten azonban hűséges. Habár életünk minden napján idegen isteneket vittünk a kapcsolatunkba, Isten szeretete töretlen. Csalárd szívünket szeretné hűségessé tenni, mert tudja, hogy a boldogságot és a teljességet csak a vele való kapcsolat állíthatja helyre. Hogyan állítható helyre egy ilyen reménytelenül csalárd szív?

4. Ha mi nem, akkor mégis ki!? - Jézus szenteli meg

Isten már azelőtt is szent volt, mielőtt mi megszenteltük volna őt, sőt már azelőtt is szent volt, mielőtt a világot megteremtette volna. Jézus Krisztus magáról mondja azt, hogy megszenteli Isten nevét. Istennek a Jézustól kapott dicsőítés elég mindenre, nem szorul arra, hogy megszenteljük a nevét.

Hogyan érthetnénk meg ezt az első pillantásra roppant bonyolult teológiai gondolatot? A legegyszerűbb, ha egy szülő–gyermek kapcsolatot képzelünk magunk elé. Egy szülőnek mikor szenteltetik meg a neve? Azaz mikor tiszteli őt igazán a gyermeke? Ha megfogadja a szavát, ha engedelmes neki, ha figyel rá.

„Én megdicsőítettelek téged a földön azzal, hogy elvégeztem azt a munkát, amelyet rám bíztál, hogy elvégezzem; és most te dicsőíts meg, Atyám, önmagadnál azzal a dicsőséggel, amely már akkor az enyém volt nálad, mielőtt még a világ lett.” Jn 17,4–5

Jézus Krisztus engedelmes fia volt az Atyának. Senki és semmi sem tudta beszennyezni a kapcsolatukat. Mindvégig az Atya maradt szíve közepén. Az Atya pedig ebben a krisztusi engedelmességben gyönyörködik, és erre tekint úgy, mint nevének tökéletes megszentelésére. Ez pedig már a világ teremtése előtt megtörtént. Már a kereszt előtt tudta, hogy a Fia engedelmesen a keresztre fog menni. Az Atya büszke tekintete már a Fián nyugodott, mielőtt az bármit tett volna, mert tudta, hogy bármit meg fog tenni.

Olyan ez, mint amikor egy fárasztó munkanap után hazamész, és hiába voltak bunkók veled az emberek, hiába voltak fárasztóak a munkatársaid, otthon egy figyelmes és meleg közeg fogad. Egy ilyen közegben képesek vagyunk elviselni a ránk nehezedő nyomást. Ha a feleségünk elismerő és kedves szavakkal fogad bennünket, akkor sok munkahelyi nyomást képesek vagyunk elviselni. Ha egy pedagógusnak tisztelettudó és szeretetteljes gyermeke van, akkor az ő jelenléte megannyi rosszcsont gyerek hatását képes feledtetni. Így van ez végtelenre felnagyítva az Atya és Jézus esetében. Jézus tökéletes engedelmessége az Atya valódi dicsősége, amelynek fényében a mi engedelmességünkre valójában nincsen szüksége.

De Isten szeret bennünket. Jobban szeret bennünket, mint a saját gyermekét. Habár neki a Fia szeretete tökéletesen elég, mégis bennünket is be akar vonni ebbe a

szeretetkapcsolatba. Ezért kész és hajlandó bennünket is megszentelni, képessé tenni a szívünket a hűségre.

5. Jézus szentel meg bennünket!

Az Ószövetségben a megszentelés mindig vérrel történt. Ez volt az ősi hagyomány. Ahhoz, hogy valaki szent legyen, bűntelennek kellett lennie. Mivel senki sem bűntelen, és Isten nem engedi el csak úgy a bűnt, ezért valakinek szenvednie kellett. Amikor Isten szövetségre lépett az ő népével, akkor Mózes állatokat ölt meg, és hintette meg a népet vérrel.

„Azután Mózes vette a vért, ráhintette a népre, és ezt mondta: Annak a szövetségnek a vére ez, amelyet az Úr kötött veletek, mindezeknek az igéknek az alapján.” 2Móz 24,8

Jézus az utolsó vacsorán ezt mondta tanítványainak: „mert ez az én vérem, a szövetség vére, amely sokakért kiontatik a bűnök bocsánatára.” Mt 26,28

Jézus Krisztus vére szentel meg tehát bennünket. Isten megöli a saját bűntelen Fiát, hogy bennünket képessé tegyen a hűséges, őt megszentelő életre.

Hogyan lehet az enyém ez a vér? Hogyan szentelődhetem meg ezáltal? Azt gondolom, hogy a kezdet egyszerű. Elfogadom azt, hogy erre képtelen vagyok. Elismerem, hogy nyomorult, bűnös ember vagyok, akinek szüksége van arra, hogy valaki megtisztítsa. Kérem Istent, hogy mosson meg.

6. Milyen gyümölcsei lesznek egy ilyen megszentelt életnek?

Ha egy házasság meg van hintve Jézus Krisztus vérével, azaz benne hisznek és reménykednek a házas felek, akkor nem a saját lencséjükön keresztül nézik a másikat, hanem Isten szemén keresztül. A másik fárasztó, a másik idegesítő, a másik szétszórt és reménytelen. De meglátom benne azt az embert, aki annyira értékes Istennek, hogy a saját Fiát feláldozta érte. Akkor az értékét nem az fogja számomra adni, hogy ő mit tesz értem, hanem az, hogy mit tett Jézus a házastársamért. Persze őt magát is becsülöm, de leginkább azt a vért, amely ott van rajta.

Természetesen elkezdem magamat is Jézus szemével látni. Az, hogy ott van rajtam Jézus vére, azt jelenti, hogy nem voltam és nem vagyok tiszta, hogy csapodár és hitszegő voltam. Tudom, hogy nekem pontosan annyit engedett el Isten, mint a másiknak. A keresztyén házasság így lesz olyan szövetség, amely valóban tartós.

Egy gyülekezet életében a megszentelt életnek sokféle gyümölcse lehet, de a nagyon fontosak között ott van a befogadás. „Ezért fogadjátok be egymást, ahogyan Krisztus is befogadott titeket Isten dicsőségére.” Róm 15,7

Ott van a bűnöktől való tartózkodás, annak a megértése, hogy a megtisztított életre hálából vigyáznunk kell.

„Mert áron vétettetek meg: dicsőítsétek tehát Istent testetekben!” 1Kor 6,20

Ott van a nagylelkű adakozás, hiszen nem vagyunk külön bankszámlán Istentől. Az ő nevének megszentelése azt is jelenti, hogy a szegényekről gondot viselve szerzünk dicsőséget az Atyának.

„Mert e szolgálat eredményességéért dicsőítik majd Istent, azért az engedelmességért, amellyel Krisztus evangéliumáról vallást tesztek, és azért a jószívűségetekért, amely irántunk és mindenki iránt megnyilvánul."

És végül ott van a szenvedés. Az a keresztyén gyülekezet, amely nem szenved Istenért és az evangéliumért, nem hoz dicsőséget az Atyának. Jézus is a kereszten dicsőítette meg az Atyát. Egy percig se gondoljuk, hogy kényelmesen hátradőlve bármilyen módon is megszentelhetjük az Atyát.

„Ha azonban valaki mint keresztyén szenved, ne szégyenkezzék, hanem dicsőítse Istent ezzel a névvel."